

NIA NEA

*Nea is het Griekse woord voor nieuws

21 JANUARI 2016

IN DIT NUMMER

SUMMER SCHOOL "VISUAL ETHNOGRAPHY OF CITYSCAPES"	1
STUDY IN HOLLAND FAIRS 2016	2
NIA BLOG	2
WINTERSCHOOL "MIGRATION IN THE MARGINS OF EUROPE"	2
LEZINGENSERIE "TELLING HISTORIES: IMAGES, MEMORIES, NARRATIVE"	3
BLOKCURSUS ATHENS AND ROME	4
CURSUSSEN NIEUWGRIEKS	4
WIM BOEVINK EERSTE JOURNALIST IN RESIDENCE	5
VERSLAG NIA-DAG	5
WINTERCURSUS EPIGRAFIE	5
@HENE	6

SUMMER SCHOOL "VISUAL ETHNOGRAPHY OF CITYSCAPES"

Terwijl de Griekse hoofdstad in de greep was van Capital Controls en het referendum over de Europese financieringspakketten, vond van 4 tot en met 23 juli 2015 voor het eerst een Summer School "Visuele Antropologie" plaats aan het Nederlands Instituut in Athene. Deze cursus werd georganiseerd in samenwerking met de Universiteit van Leiden en het Internationale Etnografisch Filmfestival Ethnofest, dat ieder jaar plaatsvindt in Athene. 32 studenten van 18 universiteiten uit 9 verschillende landen bogen zich tijdens deze intensieve cursus over de vraag welke rol documentairefilms (kunnen) spelen bij etnografisch onderzoek, de bestudering van de materiële cultuur of visuele analyses. Gastcolleges van vooraanstaande wetenschappers en professionals zorgden voor een gedegen theoretische basis en daarnaast stelde deze cursus de deelnemers ook in de gelegenheid om praktische filmervaring op te doen. Gewapend met hun kennis en camera's gingen de cursisten op pad om diverse aspecten van het Atheense stadslandschap vast te leggen. De films werden vervolgens, vaak tot in de kleine uurtjes, door de deelnemers zelf gemonteerd en van ondertiteling voorzien. Uiteindelijk leidden alle inspanningen tot een tiental korte documentaires van ongeveer tien minuten die op de laatste dag van de cursus gepresenteerd werden. Een groot scala aan onderwerpen passeerde daarbij de revue: van de senioren die dagelijks een duik nemen aan een strand in het centrum van Piraeus tot het spel van de internationale kinderschare op het plein van de multiculturele wijk Kypseli. De films maakten ook deel uit van het programma van Ethnofest 2015, waar zij op 28 november in een aparte sessie vertoond werden. Uit de enthousiaste reacties van het aanwezige publiek was op te maken dat de films niet alleen heel divers, maar ook van een meer dan bovengemiddelde kwaliteit waren. Het NIA is dan ook vast van plan om deze buitengewoon geslaagde Summer School ook volgende zomer weer aan te bieden.

AGENDA

STUDY IN HOLLAND FAIRS 13/2-14/2 ATHENE 16/2 THESSALONIKI
DERDE SESSIE "TELLING HISTORIES"-REEKS 8/3
CURSUS NIEUWGRIEKS III 12/3-20/3
"DEATH IN THE GREEK WORLD"- CURSUS 30/3-10/4
NIA-ANNUAL 14/4

STUDY IN HOLLAND FAIRS 2016

Met ruim 3000 bezoekers waren de “Study in Holland”-fairs die dit jaar voor het eerst zowel in Thessaloniki als in Athene plaatsvonden een doorslaand succes, waar door alle betrokkenen met grote tevredenheid op terug werd gekeken. In samenwerking met de Nederlandse Ambassade in Athene is het NIA daarom inmiddels druk bezig om deze evenementen volgend jaar van een hopelijk nog geslaagdere follow-up te voorzien. In overleg met de Nederlandse instellingen is afgesproken dat de fairs in 2016 zullen plaatsvinden in het weekend van 13-14 februari (Athene) en op 16 februari (Thessaloniki). Voor wat betreft het aantal deelnemende instellingen staat de teller op dit moment op 8: de TU Eindhoven, Universiteit Wageningen, Universiteit Twente, Vrije Universiteit, Universiteit Leiden, Radboud Universiteit, Universiteit Tilburg en Universiteit Maastricht zullen allemaal vertegenwoordigd zijn. In Athene kan het evenement wederom rekenen op de warme gastvrijheid van de Orange Grove, de incubator die is opgericht op initiatief van de Nederlandse Ambassade. In Thessaloniki verleent opnieuw de Aristoteles Universiteit onderdak aan de fair. In de volgende NIA-NEA kunt u een uitgebreid verslag van de “Study in Holland”-fairs 2016 verwachten.

NIA LANCEERT EIGEN BLOG

Naast deze NIA-NEA, de website en een bruisende Facebook-pagina heeft het NIA sinds deze zomer ook zijn eigen blog om belangstellenden nog vollediger te informeren over de activiteiten van het instituut. Alle gasten die voor langere tijd aan het NIA verblijven voor studie of onderzoek, ontvangen de noodzakelijke inloggegevens om hun verhalen, gedachtes en onderzoeksresultaten rechtstreeks via de NIA-blog wereldkundig te maken. Daardoor verschaft het blog een boeiend inkijkje in het werk van onze gasten en de voortgang van hun onderzoek. Het NIA-blog is te vinden op: <https://niathens.wordpress.com/>

WINTERSCHOOL “MIGRATION IN THE MARGINS OF EUROPE”

De succesvolle jaarlijkse Winter School “Migration in the Margins of Europe” kent deze januari een bijzondere editie. Voor het eerst bestudeert de cursus niet alleen de situatie in Athene, maar ook die in Istanbul, aan de andere kant van de Egeïsche zee. Deze verbreding van de cursus is het resultaat van de samenwerking die het NIA gezocht heeft met de collega’s van het Nederlands Instituut in Turkije in Istanbul. Na de cursus “Confronting the Classics” is dit zo de tweede cursus binnen een jaar tijd die tot stand komt in samenwerking met een van onze zusterinstellingen in de regio en zo het belang van het bestaan van het NWIB-netwerk onderstreept en versterkt.

Naast de organisatorische samenwerking met onze Turkse collega’s worden dit jaar de krachten ook op inhoudelijk gebied gebundeld met nieuwe partners. Naast het Institute for Migrant and Ethnic Studies (UvA) zijn dit jaar ook de vakgroep Sociale en Culturele Antropologie van de VU en het Migration Research Centre van de Koç Universiteit in Istanbul bij de cursus betrokken. De cursus vindt plaats van 4-31 januari 2016. Uit de 62 aanmeldingen is het maximum aantal van 26 cursisten geselecteerd. Het eerste deel van de cursus zal plaatsvinden in Turkije, waarna de deelnemers op 18 januari naar Athene zullen reizen voor het tweede deel. Meer inhoudelijke informatie is te vinden op onze [website](#).

NIEUWE LEZINGENSERIE: “TELLING HISTORIES: IMAGES, MEMORIES, NARRATIVES”

Traditioneel concentreert het NIA zich op de studie van de Griekse oudheid, maar de veelbewogen recente geschiedenis van Griekenland heeft ook onze actieve aandacht. De sporen die getrokken zijn door meerdere dictaturen, een bloedige bezetting en een desastreuze burgeroorlog lijken vaak bijna zichtbaar tot op de dag van vandaag, vlak onder het oppervlak van de alledaagse realiteit. De afgelopen jaren heeft het NIA kennis gemaakt met Griekse wetenschappers die het boeiende en complexe recente verleden van hun land vanuit diverse historische en/of antropologische invalshoeken bestuderen. De optekening en analyse van persoonlijke herinneringen, beelden en ervaringen van getuigen maken daar belangrijke onderdelen van uit. Dit leidt niet zelden tot een interessante confrontatie van diverse verhaallijnen, die elkaar soms aanvullen, maar soms ook lijnrecht tegenover elkaar- of tegenover de officiële geschiedschrijving staan.

Met de organisatie van een lezingencyclus wil het NIA een brug slaan tussen deze wetenschappers en vakgenoten uit de Nederlandse onderzoeksweld die zich met vergelijkbare vraagstukken bezighouden. Daarvoor is een Nederlands-Grieks werkcomité van experts in het leven geroepen. Een uitwisseling van ervaringen en expertise zal alle betrokkenen ten goede komen, maar in het bijzonder betekent het een steun in de rug van de Griekse onderzoekers. De onderwerpen en benaderingen waar zij zich mee bezighouden, zoals genocide- en holocauststudies, hebben in Griekenland namelijk vooralsnog niet de academische status die zij in Nederland genieten.

De eerste sessie van de reeks vond plaats op 19 oktober. Het centrale thema van deze avond was: “Shoah-Memory and the Construction of Postwar Jewish Communities”, een onderwerp waar Bart Wallet (VU) en Pothiti Hantzaroula (Egeïsche Universiteit, Mytilini-Lesbos) vanuit Nederlandse, respectievelijk Griekse invalshoek hun licht over lieten schijnen. Hoe verschillend de situatie in beide landen ook was, de beide lezingen maakten duidelijk dat de herinneringen aan de Shoah van grote invloed waren op de wederopbouw van de zwaar getroffen Joodse gemeenschappen na de Tweede Wereldoorlog.

Op 18 december vond de tweede sessie plaats, rond het centrale thema: “Images versus the Dominant Historical Discourse”. Prof. dr. Frank van Vree (decaan van de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam) sprak over de ontwikkeling van de vorm en filosofie van monumenten die werden opgericht ter nagedachtenis aan historische gebeurtenissen. Daarbij stond hij met name stil bij de veranderingen die nieuw opgerichte monumenten, zowel qua vorm als qua narratief, vanaf de jaren '50 van de vorige eeuw ondergingen in een poging uitdrukking te geven aan het onnoemelijke leed van de Holocaust.

Vervolgens sprak dr. Penelope Papailia (vakgroep Geschiedenis, Archeologie en Sociale Antropologie, Universiteit van Thessalië) over de toenemende rol van de social media bij het betonen van publieke rouw. Haar betoog was opgebouwd rond Griekse YouTube-filmpjes die verschenen naar aanleiding van een busongeluk in 2003, waarbij 21 Griekse scholieren om het leven kwamen.

De derde sessie van de Telling Histories-reeks staat gepland voor 8 maart 2016. Bij die gelegenheid zullen Prof. dr. Selma Leydesdorff (Hoogleraar Oral History en Cultuur, Universiteit van Amsterdam) en dr. Riki van Boeschoten (vakgroep Geschiedenis, Archeologie en Sociale Antropologie, Universiteit van Thessalië) spreken over “Victims of Violence - The meaning of the victims' narrative”.

ΑΤΥΧΗΜΑ ΣΤΑ ΤΕΜΠΗ 13/4/2003

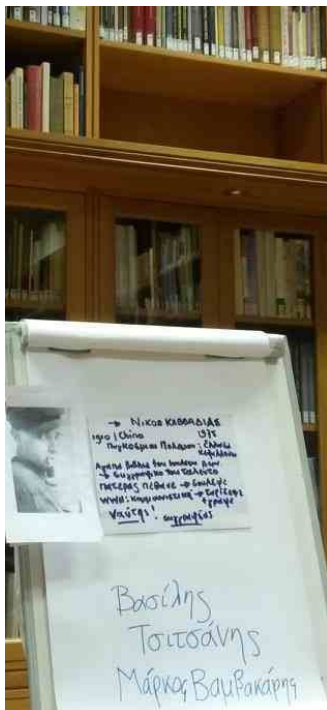
BLOKCURSUS “ATHENS AND ROME”

Na de succesvolle Summer School “Confronting the Classics” die gezamenlijk georganiseerd werd door de Nederlandse Instituten in Athene en Rome, stonden beide steden opnieuw centraal in de cursus “Athens and Rome: Culture, trauma and memory in Roman Greece”. Deze cursus, die plaats vond van 2-9 november, stond onder leiding van Prof. dr. Onno van Nijf van de Rijksuniversiteit Groningen. Gedurende de cursus bogen de elf deelnemers zich over de vraag welke rol het, ook door de Romeinen bewonderde, Griekse verleden ging spelen, nadat het Romeinse Rijk zijn macht over Griekenland had uitgebreid. Veranderde er iets in de appreciatie van het glorieuze verleden? Wat gebeurde er met de tradities van de Griekse democratie? Welke plaats kregen de herinneringen aan de pijnlijke verovering door de Romeinen en de verscheurende (burger)oorlogen uit de eerste eeuw v.C.? Deze en andere onderwerpen stonden centraal in een intensief programma dat naast colleges en gastlezingen ook bezoeken omvatte aan een groot aantal (Romeinse) oudheden in Athene, de provincie Attica en Korinthe.

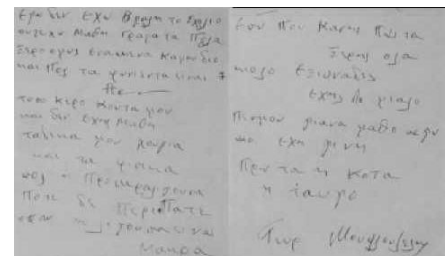
CURSUSSEN NIEUWGRIEKS OP HET NIA

1+1=2 en er zijn zeven klinkers. Om dat te weten hoef je de school niet af te maken of veel te leren. Dat is, vrij vertaald, het begin van een liedje dat bijna elke Griek uit zijn hoofd kent en waar vanuit de Griekse context weinig op valt af te dingen. Maar hoe zit dat als je een geïnteresseerde Nederlander bent die nooit naar een Griekse school is geweest? Wat weet je dan van het aantal klinkers in het Griekse alfabet en –belangrijker nog- wat je er mee kunt doen?

De cursussen Nieuwgrieks die het NIA met ingang van dit jaar aanbiedt, zijn een uitgelezen antwoord op die vraag. Samen met een kleine groep andere gemotiveerde studenten geeft een divers en intensief programma je de mogelijkheid om snel en goed inzicht te verkrijgen in de oeroude, maar tegelijkertijd springlevende Griekse taal. Dat bleek opnieuw tijdens de cursus Nieuwgrieks II (naar A2 niveau), die van 14-23 november plaatsvond aan het NIA. De lessen werden opnieuw gegeven door de enthousiaste docenten van het Taalhuis in Amsterdam, die naast een gedegen taalkundig programma ook voor een kleurrijk scala aan culturele en sociale activiteiten hadden gezorgd.

Inmiddels staan de ook de volgende cursussen voor 2016 gepland: van 12 tot en met 20 maart vindt voor het eerst een cursus op niveau III plaats, die naar halverwege niveau B1 leidt. In de zomer (16-25 juni) biedt de cursus Nieuwgrieks I de beginners de gelegenheid om kennis te maken met deze boeiende taal. Meer informatie over de cursussen is te vinden op onze [website](#).

WIM BOEVINK (TROUW) EERSTE JOURNALIST IN RESIDENCE BIJ HET NIA

Het NIA heeft in het kader van zijn nieuwe “Journalist in Residence”-programma van 21 september tot en met 12 november onderdak verleend aan Wim Boevink, columnist (‘Klein Verslag’) van het dagblad Trouw. Gedurende zijn verblijf las Boevink tientallen boeken, sprak hij met talloze mensen en reisde hij duizenden kilometers door Griekenland, op zoek naar de (Europese?) ziel van de moderne Griek. Zijn wederwaardigheden worden gepubliceerd in “letter & geest” de wekelijkse bijlage bij de Zaterdag-editie van Trouw. Inmiddels zijn drie boeiende essays over zijn verkenningen, indrukken en gedachten verschenen in de edities van 7 november (“De lege blik van de icoon”), 28 november (“In de Griekse borst huist een Europese ziel – en een andere”) en 2 januari (“De kleine alledaagse heiligheid”). Het Journalist in Residence-programma is een samenwerkingsproject van het NIA en het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.

VERSLAG NIA-DAG 2015 DOOR ANNEMARIE OOSTING

Op 13 november 2015 vond aan de Universiteit Leiden de jaarlijkse NIA-dag plaats. Nadat ik in 2014 de NIA-dag als bezoeker bij had gewoond was ik dit jaar zelf een van de gastsprekers. De NIA-dag werd dit jaar niet alleen georganiseerd in samenwerking met de Vereniging van Vrienden van het NIA maar ook met de opleiding Masterlanguage. De Masterlanguage informatiedag vulde het ochtendprogramma en het middagprogramma werd verzorgd door het NIA. Directeur Winfred van de Put startte de middag met een terugblik op het afgelopen jaar waarin o.a. de vele nieuwe cursussen die het NIA georganiseerd heeft genoemd werden. Eveneens zette hij de plannen voor de toekomst van het NIA uiteen. Vervolgens

was ik zelf aan de beurt. In de lezing “*Wasted Malaka Youth, een audiovisuele vertaling van sociolecten in Wasted Youth*”, vertelde ik aan de hand van fragmenten uit de film over alle vertaalproblemen die ik ben tegengekomen tijdens het ondertitelen van de film *Wasted Youth*. Deze ondertiteling maakte ik in het kader van mijn masterscriptie. Daarna was het de beurt aan gastspreker prof. Dr. Mark Janse (universiteit Gent). Hij nam ons mee in zijn boeiende verhaal over taal, godsdienst en identiteit

in Ottomaans Cappadocië. Het meest indrukwekkend was zijn verhaal over de ontdekking van het Cappadocisch, een doodgewaande taal totdat prof. Mark Janse sprekers van het Cappadocisch ontdekte. In de documentaire “*Laatste Woorden*” (Koert Davidse) werd dit verhaal verfilmd. Deze ontroerende documentaire werd na afloop van zijn lezing vertoond. De dag werd afgesloten met een gezellige borrel in het centrum van Leiden.

WINTERCURSUS EPIGRAFIE

Van 7 tot 16 januari vond aan het NIA voor de zevende keer de intensieve cursus “Griekse Epigrafie op Locatie” plaats. Aan de cursus namen deze keer 15 studenten deel van vier van de zes universiteiten die deel uitmaken van de NWIB-koepel. Onder leiding van Prof. Onno van Nijf (RUG) en dr. Mathieu de Bakker (UvA) werden de deelnemers ingevoerd in de geheimen van het ontcijferen en interpreteren van Oudgriekse inscripties. Daarnaast omvatte het programma ook excursies en lezingen van gastdocenten. Deze cursus “Griekse Epigrafie op Locatie” werd opnieuw georganiseerd in samenwerking met Masterlanguage en OIKOS, het onderzoeksinstituut voor de studie van de Klassieke Oudheid.

@ H E N E D O O R A L E X A N D E R J A N S E N

Summerschool

Byzantijnse Archeologie en Materiële Cultuur 2015

Dit was een bijzondere stage voor mij, omdat je niet vaak de kans krijgt om in Griekenland met Byzantijns aardewerk te werken. Tijdens mijn studie heb ik enkele colleges over aardewerk gehad, maar door er in de praktijk mee te werken leer je er veel meer over. Tijdens deze cursus hebben we veel geleerd over de verschillende aspecten van het verwerken van vondstmateriaal, met name aardewerk. We hebben geleerd hoe we het type aardewerk kunnen vaststellen, door te kijken naar de structuur, samenstelling, kleur, vorm en eventuele decoraties. Daarnaast kunnen we nu, dankzij deze cursus, aardewerk fotograferen en tekenen volgens de officiële richtlijnen. Verder was ik nadien ook betrokken bij het maken van een database van de verzamelde gegevens, wat een zeer nuttige ervaring was.

Tijdens de weekenden in Athene en Skyros hebben we veel musea bezocht. Het was erg leuk dat we daar dezelfde types aardewerk tegenkwamen als waar we zelf mee werkten. Daarnaast kregen we lezingen over de Byzantijnse archeologie met relevante Case Studies waarin onder andere werd uitgelegd waarom wij het aardewerk op deze wijze documenteerden. Voor mij was deze eerste kennismaking met Griekenland en de Byzantijnse archeologie onvergetelijk.

Alexander Jansen

Student Archeologie aan de Universiteit Leiden

COLOFON

Het Nederlands Instituut Athene is een interuniversitair wetenschappelijk instituut dat gefinancierd en bestuurd wordt door 6 Nederlandse universiteiten (Amsterdam, Groningen, Leiden, Nijmegen, Utrecht en de VU). Het organiseert, verzorgt en faciliteert onderwijs en onderzoeksprojecten in samenwerking met universiteiten en onderzoekscentra in Nederland en Griekenland. Het NIA is door de Griekse overheid erkend als "Archeologische School" en in die hoedanigheid verantwoordelijk voor het archeologisch onderzoek dat vanuit de Nederlandse universiteiten in Griekenland wordt verricht.

NIA-NEA is de nieuwsbrief van het Nederlands Instituut Athene en verschijnt vier keer per jaar.

Opmaak en eindredactie: Annemarie Oosting; teksten in dit nummer: Willem Ledeboer, Winfred van de Put, Alexander Jansen
Nederlands Instituut Athene, Makri 11, 117 42 Athene – Griekenland.

Tel: 00.30.210.9210760; e-mail: nia@nia.gr; www.nia.gr